

ELBIR

ELEKTRONIKUS
BŰNMEGELŐZÉSI
INFORMÁCIÓS RENDSZER

Veszprém megyei kiadványa

H Í R L E V É L 2012. február

TARTALOM

„Ellopott és kicsalt gépkocsik”

- 1. Már a gépkocsi megvásárlásánál figyelni kell!**
- 2. A legfontosabb szabályokat feltétlenül tartsuk be!**
- 3. A tolvajok kedvelt célpontja lehet a lízingelt autó is!**
- 4. „Kicsalt” gépjárművek**
- 5. Rövid bűnmegelőzési tanácsok gépjárműlopás- és feltörés ellen...**

Az autólopás napjainkban szerencsére nem tartozik a bűnözés széles tömegeket érintő jelenségei közé. Az ismertté vált bűncselekményeknek a demokratikus átalakulást kísérő megugrása az eltulajdonított járművek számában is megmutatkozott, évről-évre sokezer autó tűnt el azokról a parkolóhelyekről, ahová tulajdonosaik korábban leállították őket. Az hogy az 1980-as években még népautónak számító Ladák gyors fogyásnak indultak a következő évtizedben, nem csak a Szovjetunió utódállamaiból érkező felvásárlóknak volt köszönhető, hanem számos példány úgy kelt át a magyar-ukrán határon, hogy tulajdonosaik előzetesen nem kaptak rájuk vételi ajánlatot. És akkor a korábban „nyugatiként” aposztrofált márkák autótolvajok körében kivívott népszerűségét még nem is említettük.

A helyzet viszonylag lassan kezdett normalizálódni, de az új évezred elején már tolerálható mértékűre csökkent a bűnözés ezen ágazata. Köszönhető volt mindez a jogalkotás, a hatósági nyilvántartás, a védelmet szolgáló műszaki megoldások, a biztosítási szakma és a lopott járművek felkutatásával foglalkozó szervezetek fejlődésének. A bűnügyi helyzet javulásának is vannak azonban veszélyei, nevezetesen a potenciális sértettek megnyugszanak, védekező reflexeik eltompulnak, ami megkönnyítheti a bűncselekmények elkövetését, ezáltal ösztönzően hathat a bűnözőkre. Vagy időközben a külső körülményekben áll be valamilyen jelentős változás, amely új lehetőséget teremt a gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekmények elkövetésére.

Mint ahogyan ezt jelen hírlevelünk be fogja mutatni, a fent felvázolt lehetőség immár nem elméleti, hanem az a kedvezőtlen fordulat – úgy tűnik - be is állt, amelynek eredményeként akár Önt is megfoszthatják a tulajdonában lévő autótól. A veszélyforrás pedig immár nem csak a technikailag felkészült tolvaj, hanem a devizahiteles egyéni tragédiáját kihasználó csaló is, aki eléri, hogy a tulajdonos önként adja át részére gépkocsiját.

Mit tehetünk annak érdekében, hogy elkerüljük az áldozattá válást, a milliós nagyságrendű kár elszenvedését, amely akár hosszú évekre kihathat az egész család életvitelére, anyagi helyzetére?

1. Már a gépkocsi megvásárlásánál figyelni kell!

Talán meghökkentő az első állításunk, de tény, hogy az adott márka, azon belül a **típus kiválasztása** már önmagában megalapozhatja nyugodt álmunkat. A biztosító társaságok rendelkeznek olyan listákkal, amely az autókat a tolvajok körében elért népszerűségük alapján rangsorolja. Az óvatos ember nyilván nem a rangsor legelőkelőbb helyeit elfoglalók valamelyike mellett dönt majd. A lopási és az általános (tulajdonosok körében felállított) népszerűségi listák között természetesen vannak hasonlóságok, de közel sem fedik le tökéletesen egymást.

Bár az emberek többsége elismeréssel adózik a japán márkák műszaki színvonala előtt, ez mégsem eredményez átlagost meghaladó veszélyeztetettséget a szigetországban gyártott autók esetében. Azt sem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy egy-egy bűnözői csoport az általános trendtől eltérően is „ténykedhet”. Míg a „latin” országok márkáinak presztízse hazánkban viszonylag alacsony, a közelmúltban Budapesten mégis egy olyan műhelyen ütöttek rajta a rendőrök, ahol éppen lopott francia gépkocsikat bontottak szét.

A legkvalifikáltabb tolvajok megrendelésre követik el bűncselekményeiket, azaz konkrét márka, konkrét típusának, konkrét motorral szerelt változatát keresik, az viszont számukra közömbös, hogy kitől lopják el az autót. Ebből egyszerre több dolog is következik. Egyrészt az autót mozgató erőforrás típusára utaló jelzés eltávolítása fokozhatja a tolvaj nehézségeit a beazonosításban, másrészt **színvonalas lopásvédelemmel** ellátott jármű elterelheti a támadást egy olyan hasonló tulajdonságokkal rendelkező célpont irányába, melynek tulajdonosa nem áldozott járműve biztonságára.

Természetesen minden hatékony műszaki megoldás pénzbe kerül, ami minimálisan tízezer forintos nagyságrendű. Fontos, hogy a vásárlás során a vagyonvédelemnek adjunk prioritást a kényelemmel szemben. Meggyőződésünk, hogy a rendelhető opciók esetében a manuális légkondicionáló és egy beépített sebességváltózárs kombinációja nagyobb használati értékkel bír, mintha egy automata klímát rendelünk, azonban az autótolvajok elleni védekezést mellőzzük. E szempontok természetesen nem csak új, hanem használt autó vásárlása esetén is érvényesíthetők.

2. A legfontosabb szabályokat feltétlenül tartsuk be!

Fontos szabály, hogy **ha már rendelkezik a jármű lopásvédelmi eszközzel, akkor azt minden esetben használjuk is.** Kezdetben csak a boltba történő „beugrás” idejére mentjük fel magunkat az üzembe helyezéssel járó „kellemetlenségek” alól, majd a veszélyre való fogékonyság rutinja apránként teljesen elenyészhet.

Talán feleslegesnek tűnik a tanács, hogy **ne könnyítsük meg a bűnözők dolgát azzal, hogy járó motorral hagyjuk magára az autót.** Volt olyan fiatalkorú tolvaj,

aki kizárólag e hibát kihasználva lopott. A családi ház garázsából kiálló sértettek a járműből kiszállva visszamentek becsukni az ajtót, a kaput, miközben erre a „kis időre” nem vették ki a kulcsot a gyújtáskapcsolóból. Hasonló szituáció alakulhat ki a csomagtartóba történő bepakolás, a járműnek a hótól való megtisztítása, vagy az utastér befűtése idején is. Ne becsüljük le ellenfeleink gyorsaságát, kiváló helyzetfelismerő képességét!

Az sem szerencsés gyakorlat, amikor forgalmi engedély vagy a pótkulcs marad a magára hagyott parkoló autóban. Az előbbi megkönnyíti a jármű lopás utáni legalizálását, míg a másik esetleg arra ösztönözhet egy gépkocsifeltörőt, hogy hirtelen jött szerencséjét kihasználva, terveit túlteljesítve magát a gépkocsit is eltulajdonítsa. E hibák további kellemetlen hozadéka lehet, hogy a biztosító elzárkozhat a kártérítéstől, feltételezve, hogy az ügyfél összejátszott a tolvajokkal.

Nagyon körültekintőnek kell lenni az autó kölcsönadása, más személy részére történő átadása (pl. mosatás, szervizelés stb.) esetén és ugyanez vonatkozik a kulcsokra is. Az észrevétlenül elkészített másolat birtokában a bűncselekménynek már csak a helyszínét és időpontját kell megtervezni. Volt olyan eset, amikor internetes hirdetésre jelentkeztek a tolvajok, reményt keltve a tulajdonosban, hogy járművén túladhathat.

A gépkocsi és okmányainak bemutatása során észre sem vette, hogy a pótkulcsát egy azonos márkajelzésű, de más autóhoz tartozó kulcsra cserélték ki. Később egy újabb „érdeklődő” jelentkezett, aki a megfelelőnek ítélt helyre csalta az eladót, ahol egy kávé elfogyasztása mellett tárgyalhatnak az adásvételről. A találkozóra az azt kezdeményező fél el sem ment, de amíg a tulajdonos a megjelölt szórakozóhelyen várta, ellopták az autóját.

Akinek nem garázsban vagy őrzött parkolóban áll az autója, annak érdemes tudatosabban parkolóhelyet választani. A kevésbé forgalmas, kivilágítatlan településrészek, utcaszakaszok magától értetődően kockázatosabbak, míg a biztonságot növelheti, ha a térfigyelő kamerák közelségét keressük. A hipermarketek parkolóiban ugyan mindig akad szabad hely, az éjszakára is otthagyott jármű már veszélyesen kiszolgáltatottá válhat. Bár a legtöbb áruház kiépítette kamerarendszerét, alapvetően azzal kell számolni, hogy az elsősorban a kereskedelmi vállalat vagyonzbiztonságát szolgálja.

A leállítás helyszínének jelentősége a nyári idegenforgalmi szezonban drasztikusan megnő. Egy részről pozitívum, hogy Veszprém megyében csak szórványosan jelentkeznek az autólopások, azonban elmondható, hogy a nyári hónapokban messze földről is a Balatonpartra zárandokolnak az autótolvajok. Ők elsősorban a strandok parkolóiban választanak célpontot. Ennek két oka is lehet. Az egyik az, hogy a tulajdonos gépkocsitól való távolmaradásának ideje várhatóan elegendően hosszú ahhoz, hogy abba ne csak a védelmi eszközök kiiktatása férjen bele, hanem az is, hogy biztonságos távolságra jusson a járművel az elkövető, mielőtt a bűncselekményt még egyáltalán felfedeznék. A másik ok inkább szociológiai jellegű. Polarizálódó társadalmunkban az élet élvezetének különféle formái gyakran ugyanazon személyeknek a kiváltságai. Az értékesebb gépkocsik tulajdonosai engedhetik meg maguknak a sokak számára már luxusnak tűnő nyaralást, így a strand közelében kedvezőbb „felhozatalból” válogathat a tolvaj, mint egy lakótelepi parkolóban. Sőt, míg a drága autók a hétköznapiak során garázsban, vagy őrzött parkolóban „pihennek”, addig az elutazással járó változások következtében már lényegesen sebezhetőbbé válnak az elkövetők számára.

3. A tolvajok kedvelt célpontja lehet a lízingelt autó is!

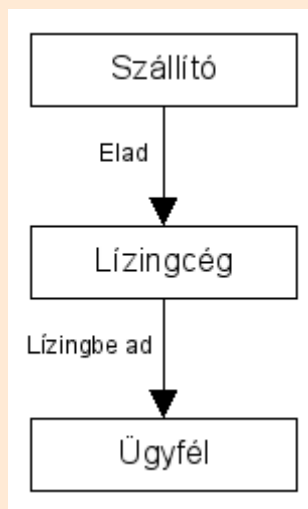
A jogi személy tulajdonában lévő, vagy lízingelése alatt álló gépkocsi is kedvező célpontja lehet a tolvajoknak. Esetükben ugyanis sajnos okkal feltételezhető, hogy a használó alkalmazott kisebb érzékenységet tanúsít megvédele tekintetében, mint ha saját tulajdonáról lenne szó. Valószínűsíthető, hogy egy esetleges lopást követően munkáltatója napokon belül új céges autóval látná el, ezért a bűncselekmény megelőzésében való érdekeltsége magától értetődően minimális. Ezen a helyzeten csak a munkáltató tud változtatni, amennyiben bölcs előrelátással, olyan ösztönzőrendszert alkalmaz, mellyel megteremti dolgozója elköteleződését a vállalati vagyon megóvásában.

A régi, számottevő értékkel nem bíró, és már nem is igen használt autók végétét a hónapokon át történő egyhelyben állás alapozhatja meg. A mozdulatlanság és az elhanyagoltság (levelek, hó az autón) azt a benyomást keltheti, hogy a járműre tulajdonosa már nem tart igényt. Előbb utóbb felbukkan valaki, aki olcsó alkatrészforrásként tekint majd rá és úgy fogja a helyszínről elszállítani, hogy még erkölcsi dilemmát sem érez felette. Az elkövető ilyenkor lehet akár egy munkaviszonyban álló kisember is, akinek semmilyen kötődése sincs a bűnözéshez.

Ahogy a bevezetőben utaltunk rá, a múltó évtizedek jelentősen módosíthatják egy-egy márka elterjedtségét és presztízsét. A valaha sokak által lenézett Trabant mára kuriózzummá vált. Erre azóta

már vállalkozás is épült, melynek keretében a tulajdonos Trabantokat ad bérbe nosztalgiavezetésre, illetőleg nyugati országokból érkező turistáknak, akik a hidegháború időszakában kimaradtak abból, ami a keleti blokk népeinek természetes volt. Ezzel a deficittel az Y és a Z generáció tagjai is rendelkeznek, akik „későn” születtek. Az ő soraikból kerülhetnek ki azok a deviáns fiatalok, akik csak a szórakozás kedvéért „kötnek el” egy-egy Trabantot. A kocsikázásnak a kiürülő üzemanyagtartály vet véget, ami sokszor az autó sorsát is beteljesíti azáltal, hogy durván megrongálják vagy felgyújtják azt.

4. „Kicsalt” gépjárművek

Végül rátérünk arra a bűncselekménysorozatra, melynek háttérében **svájci frankban eladósodott autótulajdonosok tragédiája** áll. Mint ismeretes a forint árfolyamronlása következtében a törlesztőrészletek ugrásszerűen megnöttek, így számos hitelfelvevő már nem tudja azok fizetését kigazdálkodni. Bennük fokozatosan érik meg az elhatározás, hogy a nagyobb bajt elkerülendő, inkább megválnak gépkocsijaiktól. Erre megoldás lehet egy olyan vevő, aki az érvényben lévő hitelszerződés feltételeit elfogadva, az adós helyébe lépve teljesíti az előírt kötelezettségeket.

Egy ilyen bűncselekménnyel kapcsolatos ügyben rendelkezésre álló adatok szerint **az elkövető olyan személyek internetes oldalakon megjelentetett hirdetéseit keresi, akik a gépkocsijukat hitelátvállalással kínálják eladásra**. Ezeket a személyeket, mint egy kft. ügyvezetője felkeresi, és a még fennálló tartozás részleteinek további fizetését ígéri a jármű használatba vétele mellett. Erről írásbeli szerződést is készít, ami a sértettek gyanúját eloszlatja. Miután az autót elviszi, többé nem

jelentkezik, és ígérete ellenére már az első törlesztő részletet sem fizeti ki. A gépkocsikat, pedig nagy valószínűséggel külföldre értékesíti. Az elkövetett bűncselekmények által megkárosított személyeknek pedig, megmarad a jelentős összegű adóságuk, viszont az ennek fedezetét képező jármű már nem áll rendelkezésükre.

Az ilyen jellegű bűncselekmények hatékony felderítése és megelőzése érdekében a Rendőrség kéri, hogy, akik hasonló módon váltak áldozattá minden esetben jelezzék az a hatóságok felé. Megyénkben folyó egy ilyen nyomozás gyanúsítottjának fényképe és az ügy további részletei a következő linken tekinthetők meg:

http://www.naplo-online.hu/fooldal-bunugyek_balesetek/20120203_orzagos_csalo.

A fentiek miatt nagyon fontos, hogy minél többen tudomást szerezzenek e bűncselekmény-sorozatról és autóikat ne adják át idegennek, akármilyen vonzónak tűnik is az ajánlata.

5. Rövid bűnprevenzív tanácsok gépjárműlopás- és feltörés ellen...

Mi az, amit parkoláskor a gépkocsink biztonságának növelése érdekében tehetünk?

- **NE PARKOLJON GÉPJÁRMŰVÉVEL ELHAGYATOTT VAGY ELDUGOTT HELYEN!**
- **MINDEN ESETBEN ZÁRJA BE GÉPJÁRMŰVÉNEK AJTAJAIT!**
- **ZÁRT, FELHÚZOTT ÁLLAPOTBAN LEGYENEK A GÉPJÁRMŰ ABLAKAI IS!**
- **NE HAGYJA A KULCSOT A ZÁRBAN!**
- **SZERELTESSEN BE RIASZTÓT, VAGY TEGYEN FEL KORMÁNYZÁRAT!**
- **NE HAGYJON SEMMILYEN ÉRTÉKET, TÁSKÁT A GÉPJÁRMŰBEN LÁTHATÓ HELYEN!**
- **HA PEDIG MÉGIS MEGTÖRTÉNIK A BAJ, HALADÉKTALANUL ÉRTESSÉ A RENDŐRSÉGET!**

Hozzájárulásunkat adjuk ahhoz, hogy jelen hírlevél olvasói a kiadványaink információtartalmát részben vagy egészben szabadon felhasználják, a célcsoportok felé eljuttassák.

Kérjük azonban, hogy a terjesztés során hivatkozzanak arra, hogy a Hírlevelet a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnprevenzív Osztálya készítette.

Bármely információkérésrel kapcsolatban forduljon hozzánk a következő elérhetőségeken!

Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság
Bűnügyi Igazgatóság - Bűnprevenzív Osztály
8200 Veszprém, Bajcsy-Zsilinszky u. 2. Pf. 80

Telefon/fax: 06-88/544-683
E-mail: elbir@veszprem.police.hu

Kiadásért felel: Futtató Norbert r. őrnagy osztályvezető

